

حروف چینی فارسی در XEPERZiAn
نسخه ۰/۱۴

وفا خلیقی^۱

۱۸ تیر ۱۳۸۷

فهرست مطالب

۲	۱	مقدمه
۳	۲	فلسفه و دستورات Xe ^P Er ² iA ⁿ
۳	۲.۱	فونتهای فارسی
۳	۲.۲	اسکلت یک متن فارسی ساده در Xe ^P Er ² iA ⁿ
۳	۲.۲.۱	طبقات article و amsart
۴	۲.۲.۲	طبقه beamer
۴	۲.۲.۳	سایر طبقات
۵	۲.۳	نکات
۶	۲.۴	دستورات کلیدی Xe ^P Er ² iA ⁿ
۷	۳	امکانات حروف چینی فارسی در Xe ^P Er ² iA ⁿ
۷	۳.۱	حروف چینی شعر
۷	۳.۱.۱	حروف چینی شعر سنتی
۹	۳.۱.۲	حروف چینی شعر نو
۹	۳.۲	تهیه اسلاید
۹	۳.۳	نوشته سرصفحه
۹	۳.۴	قرار دادن عکس
۹	۳.۵	جدول
۹	۳.۶	حروف چینی یک متن در چند ستون

فصل ۱

مقدمه

به حروفچینی فارسی با Xe_{La}T_EX خوش آمدید. هدف Xe_{La}T_EX ارائه یک بسته کاملاً کامل و پایدار برای حروفچینی است. لطفاً به خاطر داشته باشید که Xe_{La}T_EX هنوز در حالت آزمایش است و این نسخه ۰/۱۴ از آن است. من سعی کرده‌ام، می‌کنم و خواهم کرد تا تمام امکانات حروفچینی فارسی را در Xe_{La}T_EX جمع کنم. اما این خود نیاز به آزمایش و امتحان دارد تا اشکالات پیدا و رفع شود.

لطفاً قبل از استفاده از Xe_{La}T_EX این سند را بدقت بخوانید تا با دستورات و امکانات Xe_{La}T_EX آشنا شوید. همچنین اگر اشکالی، پیشنهادی و یا سؤالی دارید، می‌توانید آن را به نویسنده Xe_{La}T_EX گزارش دهید تا مؤلف Xe_{La}T_EX بتواند نسخه بعدی کاملتری را ارائه دهد.

دوست دارم از ته قلبم از آقای Jonathan Kew برای پشتیبانی‌ها و اعتمادشان به من تشکر کنم. در اینجا نیز دوست دارم از مسئولان پروژه‌های تک‌پارسی و فارسی‌تک تشکر و قدردانی کنم به این خاطر که نوشتن Xe_{La}T_EX ممکن نبود مگر با مطالعه کدهای این دو پروژه. همچنین تعدادی از امکانات فارسی‌تک و تک‌پارسی در Xe_{La}T_EX گنجانده شده است.

در پایان نیز دوست دارم صمیمانه از دوستان خوب و نازنینم در وبلاگ فارسی‌لاتک، آقایان مصطفی واحدی، مهدی امیدعلی، مرتضی خدادادیان، وحید قاسمیان و بسیاری از دوستان دیگر تشکر کنم. بدون نظرات و پشتیبانی‌های این دوستان، من نمی‌توانستم انگیزه لازم را در انجام این کار پیدا کنم.

فصل ۲

X_{TeX}PER_{SiA}n فلسفه و دستورات

فلسفه X_{TeX}PER_{SiA}n این است که یک استفاده کننده معمولی باید قادر باشد به راحتی به حروفچینی فارسی بپردازد. در حال حاضر X_{TeX}PER_{SiA}n با کلاسهای article, amsart, amsbook, report, book, bookst, refrep و beamer به زیبایی و آسانی کار می‌کند. در هر نسخه از X_{TeX}PER_{SiA}n تلاش بر این است تا حداقل سه کلاس دیگر نیز به آن اضافه شود. همچنین در هر نسخه بسته‌های زیادی نیز به X_{TeX}PER_{SiA}n اضافه خواهند شد تا کاربران آزادی کامل در حروفچینی فارسی داشته باشند.

۲.۱ فونتهای فارسی

تعدادی فونتهای فارسی مناسب با X_{TeX}PER_{SiA}n عرضه می‌شوند. این فونتها در پوشه True Type Fonts قرار دارند. لطفاً قبل از انجام هر کاری این فونتها را روی سیستم خود نصب کنید.

۲.۲ اسکلت یک متن فارسی ساده در X_{TeX}PER_{SiA}n

۲.۲.۱ طبقات article و amsart

```
\documentclass{article}
\usepackage{xepersian}
\title{عنوان مطلب}
\author{نام نویسنده}
\begin{document}
\maths
\begin{farsi}
\maketitle
\tableofcontents
\section{یک قسمت}
:
\subsection{یک زیر قسمت}
:
\subsubsection{یک زیر زیر قسمت}
:
\end{farsi}
\end{document}
```

۲.۲.۲ طبقه beamer

```
\documentclass{beamer}
\usepackage{xepersian}
\title{عنوان مطلب}
\author{نام نویسنده}
\begin{document}
\maths
\begin{farsi}
\frame{\maketitle}
\section{یک قسمت}
\frametitle{مطلب}
\framesubtitle{زیر مطلب}
:
\end{frame}
:
\end{farsi}
\end{document}
```

۲.۲.۳ سایر طبقات

```
\documentclass{book}
\usepackage{xepersian}
\title{عنوان مطلب}
\author{نام نویسنده}
\begin{document}
\maths
\begin{farsi}
\maketitle
\tableofcontents
\chapter{یک فصل}
:
\section{یک قسمت}
:
\subsection{یک زیر قسمت}
:
\subsubsection{یک زیر زیر قسمت}
:
\end{farsi}
\end{document}
```

۲.۳ نکات

• Xe^PER^SIAⁿ بصورت مستقل اعداد را فارسی نشان می‌دهد و نیازی به فایل‌های farsidigits.map و farsidigits.tec ندارد.

• Xe^PER^SIAⁿ فونت نازلی را برای فونت فارسی به عنوان پیش‌فرض استفاده می‌کند لذا باید این فونت را روی سیستم خود نصب کرده باشید. اگر می‌خواهید از فونت دیگری به عنوان فونت فارسی استفاده کنید، می‌توانید دستور زیر را در پیش‌درآمد فایل خود قرار دهید:

```
\newfontinstance\farsifont[Script=Arabic,Scale=1.2,Mapping=farsidigits]{name of your font}
```

• Xe^PER^SIAⁿ فونت شهرزاد را برای فونت عربی به عنوان پیش‌فرض استفاده می‌کند لذا باید این فونت را روی سیستم خود نصب کرده باشید. اگر می‌خواهید از فونت دیگری به عنوان فونت عربی استفاده کنید، می‌توانید دستور زیر را در پیش‌درآمد فایل خود قرار دهید:

```
\newfontinstance\arabicfont[Script=Arabic,Scale=1.2]{name of your font}
```

• اگر می‌خواهید پاراگرافی انگلیسی بنویسید باید آن پاراگراف را بعد از دستور `\end{farsi}` بنویسید و اگر دوباره خواستید فارسی بنویسید می‌توانید از محیط زیر استفاده کنید:

```
\begin{farsi}
```

```
:
```

```
\end{farsi}
```

• اگر می‌خواهید پاراگرافی عربی بنویسید، می‌توانید از محیط زیر استفاده کنید:

```
\begin{arab}
```

```
:
```

```
\end{arab}
```

• Xe^PER^SIAⁿ بصورت پیش‌فرض بسته‌های amsmath, amssymb, amsthm و دیگر بسته‌های مربوط را فراخوانی می‌کند لذا شما نباید این بسته‌ها را دوباره در پیش‌درآمد فایل خود فراخوانی کنید.

• Xe^PER^SIAⁿ بصورت خودکار بسته `graphicx` را فراخوانی می‌کند لذا شما نباید این بسته را در پیش‌درآمد فایل خود فراخوانی کنید.

۲.۴ دستورات کلیدی Xe^PERsIAN

`\XePersian`: برای قرار دادن نماد Xe^PERsIAN. البته اگر در محیط فارسی هستید باید از شکل `\eng{\XePersian}` این دستور استفاده کنید.

`\fars{}`: برای قرار دادن کلمه/کلمات و یا جمله‌ای فارسی زمانی که در محیط فارسی نیستیم. کلمه/کلمات و یا جمله فارسی درون `{}` قرار می‌گیرد.

`\eng{}`: برای قرار دادن کلمه/کلمات و یا جمله‌ای انگلیسی زمانی که در محیط فارسی و یا عربی هستیم. کلمه/کلمات و یا جمله انگلیسی درون `{}` قرار می‌گیرد.

`\arabt{}`: برای قرار دادن کلمه/کلمات و یا جمله‌ای عربی زمانی که در محیط عربی نیستیم. کلمه/کلمات و یا جمله عربی درون `{}` قرار می‌گیرد.

`\footnote{}`: برای قرار دادن زیرنویس فارسی. متن فارسی را درون `{}` قرار می‌دهیم.

`\Footnote{}`: برای قرار دادن زیرنویس انگلیسی. متن انگلیسی را درون `{}` قرار می‌دهیم.

`\maths`: این فرمان باعث فارسی شدن اعداد در محیط‌های ریاضی می‌شود. لطفاً به خاطر داشته باشید که شما باید این فرمان را بعد از `\begin{document}` قرار دهید.

فصل ۳

امکانات حروف چینی فارسی در Xe_PErSiAn

۳.۱ حروف چینی شعر

حروف چینی شعر از فارسی تک به Xe_PErSiAn اضافه شده است. در اینجا لازم می‌دانم از آقای بهداد اسفهد که مؤلف اصلی آن هستند تشکر کنم.

لطفاً به خاطر داشته باشید که برای حروف چینی شعر نیازی به قراردادن بسته‌ای خاص ندارید؛ این کار را بصورت خودکار انجام می‌دهد.

۳.۱.۱ حروف چینی شعر سنتی

حروف چینی شعر سنتی در محیطی به نام oldpoem انجام می‌گیرد. این محیط دو حالت دارد:

حالت معمولی

هله رفتیم و گرانی ز جمالت بردیم تا که ما را و ترا تذکره خوشی باشد آن خیال رخ خوبت که قمر بنده اوست و آن شکر خنده خوبت که شکر تشنه اوست چون کبوتر چو بپریم بتو باز آییم هر کجا پرد فرعی، بسوی اصل آید شمس تبریز شنو خدمت ما را ز صبا	جهت توشه ره ذکر وصال بردیم دل خسته بتو دادیم و خیالت بردیم وان خم ابروی مانند هلال بردیم ز شکر خانه مجموع خصال بردیم زانکه ما این پر و بال از پر و بال بردیم هر چه داریم هم از عز و جلالت بردیم گر شمالست و صبا هم ز شمال بردیم
---	---

شعر بالا با کد زیر تولید شده است:

```
\documentclass{article}
\usepackage{xepersian}
\begin{document}
\begin{oldpoem}
&هله رفتیم و گرانی ز جمالت بردیم
&\ جهت توشه ره ذکر وصال بردیم
&تا که ما را و ترا تذکره خوشی باشد
&\ دل خسته بتو دادیم و خیالت بردیم
&\ وان خم ابروی مانند هلال بردیم
&\ و آن شکر خنده خوبت که شکر تشنه اوست
&\ از شکر خانه مجموع خصال بردیم
&\ چون کبوتر چو بپریم بتو باز آییم
&\ زانکه ما این پر و بال از پر و بال بردیم
```



```

&هر کجا پرد فرعی، بسوی اصل آید
\\هر چه داریم هم از عز و جلالت بردیم
&شمس تبریز شنو خدمت ما را ز صبا
گر شمالست و صبا هم ز شمالت بردیم
\end{oldpoem}
\end{document}

```

حالت ستاره‌دار

هله رفتیم و گرانی ز جمالت بردیم
 جهت توشه ره ذکر وصال بردیم
 تا که ما را و ترا تذکره خوش باشد
 دل خسته بتو دادیم و خیالت بردیم
 آن خیال رخ خوبت که قمر بنده اوست
 وان خم ابروی مانند هلال بردیم
 و آن شکر خنده خوبت که شکر تشنه اوست
 ز شکر خانه مجموع خصال بردیم
 چون کبوتر چو بپریم بتو باز آییم
 زانکه ما این پر و بال از پر و بالت بردیم
 هر کجا پرد فرعی، بسوی اصل آید
 هر چه داریم هم از عز و جلالت بردیم
 شمس تبریز شنو خدمت ما را ز صبا
 گر شمالست و صبا هم ز شمالت بردیم

شعر بالا با کد زیر تولید شده است:

```

\documentclass{article}
\usepackage{xepersian}
\begin{document}
\begin{oldpoem*}
&هله رفتیم و گرانی ز جمالت بردیم
\\جهت توشه ره ذکر وصال بردیم
&تا که ما را و ترا تذکره خوش باشد
\\دل خسته بتو دادیم و خیالت بردیم
&آن خیال رخ خوبت که قمر بنده اوست
\\وان خم ابروی مانند هلال بردیم
&و آن شکر خنده خوبت که شکر تشنه اوست
\\ز شکر خانه مجموع خصال بردیم
&چون کبوتر چو بپریم بتو باز آییم
\\زانکه ما این پر و بال از پر و بالت بردیم
&هر کجا پرد فرعی، بسوی اصل آید
\\هر چه داریم هم از عز و جلالت بردیم
&شمس تبریز شنو خدمت ما را ز صبا
گر شمالست و صبا هم ز شمالت بردیم
\end{oldpoem*}
\end{document}

```

۳.۱.۲ حروفچینی شعر نو

حروفچینی شعر نو نیز در محیطی به نام newpoem امکان پذیر است. این محیط دارای دو حالت معمولی و ستاره‌دار می‌باشد.

۳.۲ تهیه اسلاید

به آسانی می‌توانید اسلایدهای زیبایی را با کلاس beamer در $X_{E}^{P}E_{R}S_{I}A_{N}$ درست کنید. دو مثال نیز در پوشه doc موجود می‌باشد. در نسخه‌های بعدی تلاش خواهد شد تا کلاسها و بسته‌های مختلف و متنوع دیگری را برای تهیه اسلاید در $X_{E}^{P}E_{R}S_{I}A_{N}$ فراهم آورد.

۳.۳ نوشته سرصفحه

برای فعال کردن نوشته سر صفحه سه راه وجود دارد:

- در پیش‌درآمد فایل خود دستور `\pagestyle{headings}` را قرار دهید.
- در پیش‌درآمد فایل خود دستور `\pagestyle{myheadings}` را قرار دهید و سپس myheadings را تعریف کنید.
- از بسته fancyhdr استفاده کنید که کاملاً با $X_{E}^{P}E_{R}S_{I}A_{N}$ سازگار است.

۳.۴ قرار دادن عکس

قرار دادن عکس نیز به آسانی امکان پذیر است. هر چند که می‌توانید از دستورات $X_{E}^{T}E_{X}$ استفاده کنید اما دستور `\includegraphics` پیشنهاد می‌شود.

۳.۵ جدول

به آسانی می‌توانید جدول خود را در $X_{E}^{P}E_{R}S_{I}A_{N}$ تولید کنید.

۳.۶ حروفچینی یک متن در چند ستون

می‌توانید تا ۵ ستون داشته باشید. برای حروفچینی یک متن در چند ستون از محیط زیر استفاده می‌کنیم:

```
\begin{multicols}{number of columns}
:
\end{multicols}
```